

סקירה כללית

פירוט למטה

פירוט

1. לגבל (בטהרה – ללכת למקוה לטבול...)
2. לתפלה → לפניו – אבל לאחריו רק עד כדי מיל אחד
3. לנטילת ידים → לפניו – אבל לאחריו רק עד כדי מיל אחד

סוגיא - דף קכג. - נושא: [סטיה] לגיון שנכנס לבית – הבית טמא

סקירה כללית

משום שנושאים איתם קרפפים של אנשים מתים

משנה - דף קכג.

סוגיא - דף קכג. - נושא: לאחר שהפשיט יותר מכדי אחיזה, האם יש דין "יד"?

סקירה כללית

פירוט למטה

משנתנו

המפשיט לצורך שטיח (שחותך לאורך בטן הבהמה ולאחר מכן מפשיט העור הצידה)

כדי אחיזה נחשב "יד" לטומאה

(כי אוחז בו כדי להזיז את הגוף/הבשר)

הגדרות מונחים

כדי אחיזה היינו "טפח כפול" (היינו טפחיים)

מקרה - כללי

לאחר שהפשיט יותר מכדי אחיזה (טפחיים)

שאלה

מה הדין – האם הטפחיים הסמוכים לבשר עדיין יש להם דין "יד"?

רַב אַסִּי		רַב	שיטות:
טהור (אין לו דין "יד") כי אינו נוח אלא מפשיט בסכין			תת-מקרים
טמא (יש לו דין "יד") כי אוחז בו להפשיט את העור		טהור (אין לו דין "יד") כי אחיזתו בו אינו להזיז את הבשר אלא להפשיט את העור	אם הפשיט רק טפח אחד נוסף אם הפשיט יותר מטפח אחד נוסף

סוגיא - דף קכג.: - נושא: הגבלת משנתנו: יותר מכדי אחיזה אינו יד לטומאה רק בטומאה דרבנן (בטומאה דאורייתא גזרינן)

סקירה כללית

רואים שרבה בר אבוא סובר שבמקרים של היתר בשיעור מסויים - שגוזרים מדרבנן בגלל חשש שאנשים יעשו קצת פחות/יותר מהשיעור וישקרו שעשו כשיעור.
רואים את זה ממה שהוא הגביל משנה במסכת כלים האומרת טלית טמאה שקרעה רובה – טהורה לפי זה, צריכים להגביל דיוק במשנתנו (שיותר מכדי אחיזה אינו יד לטומאה) שמקילים ככה רק בטומאה דרבנן (אבל בטומאה דאורייתא גוזרים שטמא מדרבנן).

טלית טמאה שקרעה רובה – טהורה

הגבלה

(רב נחמן בשם רבה בר אבוה:) מדרבנן גזרינן (שישאר טמא)

– מחשש שיחוס עליו ויקרע רק חצי

– מלבד אם טבול יום (הטבילה היום ונשאר טמא עד הערב אם לא יקרענו)

- כי מאחר ואינו חושש לקלקול מהטבילה לא יחשוש גם לקלקול של רוב (לעומת חצי)

קושיא

משנתנו

המפשיט...כדי אחיזה (הוא יד לטומאה)

דיוק

הא יותר מכדי אחיזה אינו יד לטומאה

קושיא

רואים שאין גוזרים למרות שיש חשש שיעשה בכדי אחיזה וישקר לומר שיותר מכדי אחיזה

תירוץ/הגבלת משנתנו

משנתנו מיקיל רק בטומאה דרבנן (והרי אין גוזרים גזירה לגזירה)

לגבי הוצאת טומאה שייך דרבנן כשאינו נבילה אלא טריפה (שמדרבנן מטמא אם היא מוקדשת)

סקירה כללית

סוגיא זו גולשת לדון במשנה במסכת כלים שהובאה בסוגיא הקודמת:
"טלית טמאה שקרעה רובה – טהורה"

יש שני נושאים:

1. האם טהורה אפילו אם נשאר חלק גדול כדי מעפורת (סודר)
2. האם גם בעור (לעומת טלית בד) - מטהרים

הערה: הסוגיא גם גולשת לדון ב2 משניות במסכת כלים – המשנה הראשונה מובאה להקשות על שיטה של ריש לקיש... והמשנה השניה מובאה להקשות שלכאורה סותרת את המשנה הראשונה.

משנה (במסכת כלים)

טלית טמאה שקרעה רובה – טהורה

הגבלה-1

לישנא קמא

רק אם החלקים הם פחות משיעור מעפורת (סודר)

לישנא אחרינא (מופיע בסוף הסוגיא)

(התא המכיל את ההגבלה מוקף קווים עבים)

שיטות:		סוג חומר יעוד	
ר"ל	ר"י	בד	
אפילו בחלקים בגודל מעפורת בד אינו חשוב		עור אם מיועד לכסא מתקפל של זב - שגדול אם מיועד סתם	
אפילו בחלקים בגודל מעפורת כי מיועד לא למעפורת – אלא למשהו גדול יותר (כסא)	אפילו בחלקים בגודל מעפורת (אפילו) עור אינו חשוב		
רק אם החלקים הם פחות משיעור מעפורת כי עור חשוב הוא			

(התא המכיל את ההגבלה מוקף קווים עבים)

שיטות:		סוג חומר		סוג חתיכה	
ר"ל		ר"י			
טהור ע"י קריעה				בד	
טהור ע"י קריעה				אם חתכו מסביב	עור
עור אינו חלים ¹ בחתכו מסביב					
נשאר טמא		טהור ע"י קריעה		אם חתכו ישר	
סובר עור חלים (בחתכו ישר)		סובר עור אינו חלים (אפילו בחתכו ישר)			
במשנתנו – במפשיט יותר מכדי אחיזה – אינו עומד להתחבר ("ראשון ראשון עושה ניפול") לכן טהור למרות שעור חלים				קושיות על ר"ל ותירוצים (מובאים כאן בקצרה)	
במשנתנו – בעור שעל הצואר במחלקת ת"ק (חיבור) ורבי יוחנן בן נורי (אינו חיבור) – והרי "חלים וקאי" (עדיין מחובר) - היינו שומר העשוי לנתק (ולא יתחבר שוב) והמחלקת היא אם זה נחשב שומר					
תנור שנטמא – למסקנא: לכו"ע בנוסף לשבירה ל3 חלקים ² צריך גם לגרור את הטפילה (גבס שמחברו לרצפה וגם מעמידו אם נשבר) שאם תישאר הטפילה הרי מעמיד ביחד את החלקים השבורים והרי חלים וקאי (אם טהור ורוצה שלא יקבל טומאה אז יש מחלקת האם צריכים לגרור את הטפילה)					

¹ חזק אם יתפרו אותו

² כסטיה הגמרא מקשה סתירה ממשנה אחרת במסכת כלים בה רואים שאין צורך בשבירה ל3 חלקים אלא מספיק שהחלקים פחותים מ4 טפחים ומיישבת הסתירה שבשבר אופקי (שאינה מתיישבת יפה) אין צורך ב3 חלקים לעומת זה בשבר אנכי צריכים 3 חלקים (בנוסף לפחות מ4 טפחים

בנוסף הגמרא מקשה על המשנה השניה ... ומסיק שבתנור פחות מ8 טפחים לטהרו מספיק בשבר 4 טפחים למרות שזה רוב תנור ובתנור גדול יותר מ8 טפחים לפי חכמים (חולקים על ר"מ) מספיק שבבר פחות מרובו – למרות שגדול מ4 טפחים

רבי יוחנן הגביל את משנתנו
שזה שאין העור מבטל את הבשר שנשאר דבוק לעור
זהו רק שפלטתו חיה (לא ע"י אדם – ולכן האדם לא ידע / לא ביטל)
אבל בפלטו סכין (אדם) אז אכן מבטל.

יש מחלקת האם התייחס רבי יוחנן לרישא (שהוא לכו"ע) או לרבי ישמעאל בסיפא.

כזית שלם של בשר על העור

מטמא במגע (וכ"ש במשא)

(לכו"ע) העור אינו מבטל כזית בשר

שני חצאי זיתים של בשר על העור

ר"ע	רבי ישמעאל	שיטות:
X	✓	סוג העברת טומאת נבילה
- כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	- כי סובר אין העור מבטלן (והרי נשא כזית נבילה בו זמנית)	מטמא במשא?
X	X	מטמא במגע?
- כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	ראה הסוגיא הבאה למחלקת במה מדובר (ומה טעמו)	

רבי יוחנן: זה שאין העור מבטל – זה רק בפלטתו חיה – אבל בפלטתו סכין (אדם) אז כן העור מבטל

ביאור - מחלקת

מחלקת על מה במשנתנו התייחס רבי יוחנן (על הרישא או הסיפא):

① על הרישא (שלכו"ע העור אינו מבטל כזית בשר)

לא נשמע הגיוני - הרי כזית בשר חשוב ולא בטיל – לכן אפילו אדם פלטתו בסכין אינו מבטלו
לכן מוכרחים לפרש שמדובר במרודד (שטירחא לקבצו ולכן אינו חשוב)

② על הסיפא (שלפי רבי ישמעאל אין העור מבטל חצאי זיתים של בשר)

וזוה הגיוני שחצאי זיתים בטיילים

סוגיא - דף קכד: - נושא: הבהרת שיטת רבי ישמעאל (ששני חצאי זיתים בשר ע"ג עור אינם מטמאים במגע)

סקירה כללית

נציג בטבלה את מחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא במשנתנו לגבי שני חצאי זיתים בשר על גבי עור.
בתוך התא המייצג את שיטת רבי ישמעאל בקשר להאם מטמא במגע, נשלב טבלה פנימית המייצגת את מחלוקת
האמוראים מה בדיוק רבי ישמעאל סובר, ובהתאם לכך מהו טעמו.

משנתנו

כנ"ל בסוגיא הקודמת, לכו"ע (גם לפי רבי ישמעאל) :

מקרה

שני חצאי זיתים של בשר על העור

דין

אין מטמאים במגע

יש מחלקת אמוראים האם יש נוגע וחוזר ונוגע (ז"א אם נגע בשני חצי זיתים האם נחשב שנגע בזית שלם) ובהתאם משתנה מה המקרה/טעמו של רבי ישמעאל במשנתנו לגבי אין טומאת מגע בשני חצי זיתים על העור:

ר"ע	רבי ישמעאל	שיטות: סוג העברת טומאת נבילה									
X - כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	✓ - כי סובר אין העור מבטל (והרי נשא כזית נבילה בו זמנית)	מטמא במשא?									
X - כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	X <table border="1"> <tr> <td>שיטות:</td><td>רבי יוחנן</td><td>בר פדא</td></tr> <tr> <td>דין: האם (לפי רבי ישמעאל) יש נוגע וחוזר ונוגע?</td><td>X</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>לפי הנ"ל במה מדובר במשנתנו (ששני חצאי זיתים בשר על עור אינם מטמאים במגע)</td><td>אפילו מלפניו (כיון שאין נוגע וחוזר ונוגע)</td><td>רק מאחוריו (כיון שאינו נוגע בשר)</td></tr> </table>	שיטות:	רבי יוחנן	בר פדא	דין: האם (לפי רבי ישמעאל) יש נוגע וחוזר ונוגע?	X	✓	לפי הנ"ל במה מדובר במשנתנו (ששני חצאי זיתים בשר על עור אינם מטמאים במגע)	אפילו מלפניו (כיון שאין נוגע וחוזר ונוגע)	רק מאחוריו (כיון שאינו נוגע בשר)	מטמא במגע?
שיטות:	רבי יוחנן	בר פדא									
דין: האם (לפי רבי ישמעאל) יש נוגע וחוזר ונוגע?	X	✓									
לפי הנ"ל במה מדובר במשנתנו (ששני חצאי זיתים בשר על עור אינם מטמאים במגע)	אפילו מלפניו (כיון שאין נוגע וחוזר ונוגע)	רק מאחוריו (כיון שאינו נוגע בשר)									

הערה-1

ר"ע (יכול ל)סבור שיש נוגע וחוזר ונוגע ואעפ"כ אין מטמא במגע (אפילו מלפניו) מפני שהוא סובר העור מבטל (שני חצאי זיתים)

הערה-2

שיטת רבי ישמעאל שאין נוגע וחוזר ונוגע, דומה לשיטת רבי דוסא בן הרכינס הסובר אין מאהיל וחוזר ומאהיל...

הערה-3

בברייתא, ר"ע טוען נגד רבי ישמעאל שמאחר והוא לא מטמא במגע, אין לו לטמא במשא כי (ר"ע) דורש מסמיכות "הנוגע" ו-"הנושא" שמה שלא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא. אמנם לפי בר פדא זה אכן בא לכלל מגע – כשנוגע מלפניו אך אינו בא לכלל מגע מכל צדדיו

סקירה כללית

פירוט למטה

פירוט

במשנה הבאה מופיע – בקשר לקולית של נבילה או שרץ שסתומה (ולכן לא ניתן לגעת במוח שבפנים) – את הכלל: ...את שלא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא

ראה [הטבלה בסוגיא הקודמת](#) שם מופיע שרבי ישמעאל סובר בשני חצאי זיתים בשר ע"ג עור שאינו מטמא במגע אבל כן מטמא במשא

לכאורה רבי ישמעאל אינו סובר ככלל הנ"ל

אך לפי בר פדא – הסובר שרבי ישמעאל סובר שמפניו כן מטמא במגע – אפשר שמסכים עם הכלל כיון שלפחות חלקית אכן מטמא במגע (לעומת קולית סתומה שלא ניתן בכלל לגעת במוח).

סוגיא - דף קכד: - נושא: האם טומאת משא שייכת רק אם יש כזית מחובר יחד ("נושא" והוא ד"נישא" בבת אחת)

סקירה כללית

יש מחלקת תנאים האם טומאת משא שייכת רק אם יש כזית מחובר "הנישא בבת אחת".

עולא פוסק ככה.

אם כך, אז מדובר במרודד מחבר את שני חצאי זיתים במשנתנו ב:

- שיטת רבי ישמעאל (ששני חצאי זיתים אינם מטמאים במגע אל אכן מטמאים במשא
- "ומודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא"